

רדיקליות לא חופשיות

אמירה נירנפלד על המותג הבורגני החדש של הקהילה הלסבית: זוגיות

שתף

מערכת וואלה!

יום רביעי, 24 במרץ 2004, 19:17

נראה שהקהילה הלסבית יוצאת בימים אלה מהארון ומוכנה להציג לשוק את המוצר החדש: הלסבית הבורגנית החדשה. ההשראה באה מהבורגנות האמריקאית, שכמוה ניתן לראות בסדרה "הכי גאים שיש". הייצוג הלסבי הוא זוגי ומלווה בילד, בית מעוצב ומראה מז'ורנל-הכי גאה שיש והכי מפלסטיק. התערוכה החדשה של עירית רבינוביץ', שמוצגת בגלריה בבר שיראז, מייצגת את הדפוס המתהווה הזה. העבודות של רבינוביץ' מציגות את אותו בית מעוצב, רק שבגירסה הישראלית הוא מלווה בחתול ובקטסוס.

התפיסה הלסבית הבורגנית כוללת בתוכה גם את מושגי הפוליטיקלי קורקט האמריקאיים: יש לקרוא את הספרים הנכונים ולהכיר את כל התיאוריות הנכונות של מיניות, מגדר ותבניות חברתיות. על פי אותה

תפיסה, יש להעריך את ג'ודית באטלר ולהטיל ספק במוסכמות חברתיות. במאמר שפרסמה נופר קידר לאחר ביקורה של באטלר בארץ היא כתבה: "בשורה התחתונה, הבשורה על פי ג'ודית באטלר היא שכל אחד יכול להיות קוויר, כלומר חריג, לא נורמטיבי. גם אם נראה שאין בכוחן של מילים להפוך עולמות, בשלב ראשון יכולה כל אחת לפחות לשנות את דפוסי החשיבה הסטנדרטיים". השאלה איך אותם רעיונות מיושמים במציאות. נראה שכל הקטגוריות וההגדרות פתוחות לדיון, חוץ מתפיסת הזוגיות. הרי באטלר בעצמה חובקת זוגיות רבת שנים.

רבינוביץ' טוענת שעד כה התעסקו ציוריה בפחד, הסתרה וקונפליקטים שקשורים בהוויה הלסבית. הציורים הנוכחיים מתעסקים בצד השמח, הפתוח והמקבל של ההוויה הלסבית. ומהו אותו צד שמח? זוגיות מבחינה מסוימת זוהי אותה תפיסה סטרייטית של חובת החתונה ושל לא טוב האדם לבדו. בתוך אותה חממה זוגית, אפשר לחשוב מחשבות רדיקליות.

אותו ייצוג בורגני הוא, כמובן, תוצאה של שנות מאבק לסבי פמיניסטי. אין ספק שהוא חשוב ועדיף על הייצוג בסרטים כמו "מונסטר", "נשיקת הפרפר" ועוד מיטב הז'אנר של לסביות השוליים הרצחניות והמכוערות וגם מסייע להדוף התבטאויות הומופוביות נוסח הרב בא-גד, שהן אולי החדשות של 1996 אך עדיין מהדהדות בחלל הפוליטיקה והחברה הישראלית.

אבל באותו ייצוג יש גם משהו אירוני. בתערוכה של רבינוביץ' מתבטאת האירוניה בלסביות שחיות בבית בובות: הבחירה בזוגיות היא בחירה אמוציונלית, שקל להבין ולאמץ, רק שמול הבחירה האוטומטית, מדף ספרי החובה הקוויריים מואר באור אירוני. אפשר לעשות פרפרזה על הפרסומת של להצביע לאמנת ז'נבה דרך האינטרנט: רציתי לשנות את העולם, אבל...

בעולם קיימות אופציות שונות ומגוונות לניהול חיים אלטרנטיביים כמו קומונות פמיניסטיות וחוות אוטרקיות המנוהלות על ידי נשים. נראה שאופציות כאלה יישארו נושאי הרצאות בכנסים אקדמיים, שהם לא יותר ממוקד היכרות לאליטיסטיות אינטלקטואליות. כך מסמנת הלסבית הבורגנית את הראויות להיכרות במסגרת התפיסות והמחשבות הרצויות. כנראה שלא סתם כינתה קידר את ביקורה של באטלר בארץ "כנס אקדמי רווי הורמונים".

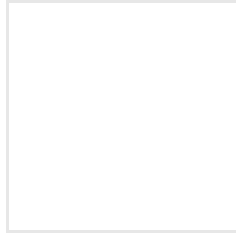
הציורים של רבינוביץ' חושפים את הזיוף של הבורגנות הלסבית, דרך העירום והמבט נטולי היצירות והתשוקה של הדמויות ודרך הסיטואציות היומיומיות. הדמויות מרוחקות זו מזו ומבטן פונה אל הצופה, כאילו לקבל אישור. כך הבורגנות הלסבית דומה לבורגנות הסטרייטית: היא בעצם חלום לבית אוטופי עם כל הטוב שלתרבות השפע יש להציע. אולי מוקדם לצאת בהכרזות, אבל נראה כי המנצחת האמיתית במאבק הלסבי לשוויון היא תרבות הצריכה: היא מחזיקה בסופרמרקט שלה גם מדף עם רעיונות יוקרתיים, כי היא יודעת שנמהר לאמץ אותם אבל לא נמהר למצוא לה תחליפים.

❖ קישורים

[נופר קידר על ההרצאה של ג'ודית באטלר](#)

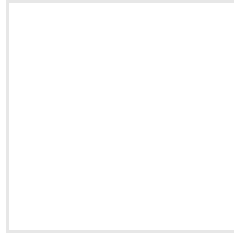
[האתר של עירית רבינוביץ'](#)

[פורום נשים בלבד](#)

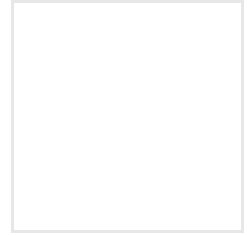
מצלמת אקסטרים
Hero דגם GoPro

רק 699₪ לפרטים

סמארטפון 3.5", 4GB
מבית LG דגם L40 D160F

הצעות מ- 499₪

הסט המושלם למטבח
LW-3333 דגם Sauter

הצעות מ- 289₪